

فصل اول : تاریخچه منطقه نمونه گردشگری غار علیصدر

غار علیصدر یکی از بی نظیرترین و خوش منظره ترین غارهای طبیعی قابل قایقرانی جهان است که در روستای علیصدر از توابع بخش گل تپه شهرستان کبودرآهنگ و ۷۵ کیلومتری شمال غربی شهر همدان؛ به طول جغرافیایی ۴۸ درجه و ۱۸ دقیقه و عرض ۳۵ درجه و ۱۸ دقیقه و ارتفاع ۱۹۰۰ متر از سطح دریا واقع شده است. این غار در کوه نه چندان مرتفع سازی قبه (صخره زرد) ایجاد شده که در قسمت جنوب روستای علیصدر و چسبیده به آن قرار گرفته است. در این کوه دو غار دیگر به نام های سراب و سوباشی وجود دارد که به ترتیب ۷ و ۱۱ کیلومتر با غار علیصدر فاصله دارند و چنانکه در منابع جغرافیایی آمده آب غار علیصدر از غار سراب سرچشمه می گیرد.

تاریخچه :

گفته می شود که نام اصلی این غار علی سرد یا علی سداد بوده که به تدریج اصطلاحاً به علیصدر معروف شده است. در فرهنگ جغرافیایی ایران و فرهنگ دهخدا، به نام ((علی سرد)) آمده ولی هر دو این منابع نام اصلی آن را ((علی سد)) ذکر کرده اند، آنچه مسلم است تا این تاریخ در هیچ نوع مدرک تاریخی نامی به عنوان علیصدر ذکر نشده با این وجود خود اهالی نیز آن را علیصدر می گویند.

قدمت سنگ های تشکیل دهنده این کوه در حدود دوران دوم زمین شناسی یعنی ژوراسیک دوره (۱۹۰ تا ۱۳۶ میلیون سال قبل) تخمین زده می شود .

مردم روستای علیصدر و روستاهای اطراف از قدیم این غار را می شناختند و از آب نیز بهره می برند مجرای که از محوطه ورودی تا محل آب حفر شده، این مسئله را تأیید می کند: ولی شناسایی مفصل و معرفی آن به حدود ۱۵ سال پیش از انقلاب برمی گردد که بنابر نظری اولین با توسط افسری به نام ((سرهنگ یحیایی)) فرمانده پادگان همدان بود و بنابر نظر دیگر توسط گروه کوهنوردی همدان انجام پذیرفت و توسعه آن با تعریض دهنه ورودی آغاز شد و به تدریج به صورت کنونی درآمد.

مشخصات:

درب ورود شاهد رسوبات کلسیم کربنات در سقف و دیواره های محدوده وسیعی از غار هستیم ، این رسوبات گویای این هستند که در گذشته در این محدوده نیز آب وجود داشته ارتفاع فعلی آب درون غار در حدود ۵۰ متر پایین تر از محدوده است.

ارتفاع آب غار در قسمتهای مختلف آن از صفر تا ۱۴ متر در نوسان است . تمامی کانال های غار هنوز کشف نشده اما در برخی از کانال های غار ۱۰ الی ۱۱ کیلومتر پیشروی شده است؛ به طور رسمی در حال حاضر ۲۱۰۰ متر از طول غار شناسایی شده که ارتفاعی بین ۱ تا ۳۵ متر ، عرض ۲ تا ۱۵ متر و عمق ۱ تا ۱۷ متر دارد. برای بازدید از غار پس از طی مسیر قابل قایقرانی، مسیر نسبتاً طولانی در خشکی طی می شود و پس از آن دوباره گردش با قایق ادامه می یابد.. از ۱۴ کیلومتر مسیر کشف شده ۴ کیلومتر از معابر با پرژکتور

نورپردازی شده اند مورد بازدید قرار می گیرند. محوطه اصلی غار از تعداد زیادی تالار بزرگ و کوچک پیچ در پیچ تشکیل شده است که به وسیله دهلیزها و دالان های مشبک با یکدیگر مرتبط می شوند و برخی از آنها وسعتی بیش از چند متر مربع دارند.

سقف غار (که در برخی قسمتها تا ۱۹ متر از سطح آب ارتفاع دارد) پوشیده از رسوبات کربنات کلسیم خالص و مخلوط با عناصر شیمیایی دیگر است. این رسوبات به صورت های مختلف استالاکمیت هایی با فرم های جذاب ایجاد کرده اند و در کف غار و در جاهایی که آب وجود ندارد نیز استالاکمیت ها منظره زیبایی به وجود آورده اند. منشأ آب غار چشمه های زیرزمین و علاوه بر آن ریزش های جوی است که به صورت قطرات آب از دیواره ها و سقف غار به درون آب می ریزد. در کل این غار عظیم از طریق فرسایش و ایجاد حفره های ریز در توده سنگ های آهکی و به هم پیوستن تدریجی این حفره ها در طی سالیان طولانی ایجاد شده است.

براساس رده بندی حرارتی، Astrue, jadin، آب غار جزو آب های سرد (حدوداً ۱۲ درجه) محسوب می شود. همچنین فاقد بو و مزه خاص است، رنگ آن آبی کم رنگ و بسیار زلال است به طوری که حتی در نقاطی با عمق ۵ متر آن در نور معمولی و با چشم غیر مسلح به خوبی قابل روئیت است. طبق آزمایشات آب جزو آب های بی کربناته کلسیک سبک دارای PH اسیدیسیته نزدیک به خنثی می باشد. همچنین به دلیل وجود املاح آهکی غیرقابل شرب و از لحاظ میکروبی نیز آلوده و در نتیجه فاقد هر نوع حیات جانوری می باشد.

هوای داخل غار، سبک، تمیز، عاری از گرد و غبار و کاملاً ساکن است به طوری که چنانچه شمعی در آن روشن کنند هیچ گونه حرکتی در شمع دیده نمی شود.

از سال ۱۳۵۴ بازدیدکنندگان عمومی برای بازدید این غار آغاز شد و این غار یکی از پرجاذبه ترین مکان های سیاحتی استان همدان و ایران است و نمونه مشابه آن غار مولیس فرانسه و شوالیه بوکان استرالیا به شمار می آید. هم اکنون با استفاده از روشنایی برق و قایق های پایی چهار نفره و سهولت بازدید از نقاط مختلف غار و همچنین ایجاد تسهیلات رفاهی جانبی، سالانه حدود ۸۰۰ هزار نفر از ایران و اقصی نقاط جهان از این غار بازدید می کنند.

- در 80 کیلومتری شمال غربی همدان کوه های موسوم به سوباشی در روستای علیصدر از توابع بخش گل تپه شهرستان کبودرآهنگ واقع شده است.

- کوهی که این غار عظیم در آن قرار دارد در جنوب این روستا قرار دارد و آب درون غار علیصدر از غار سراب سرچشمه می گیرد.

- محوطه وسیعی در درون غار وجود دارد که رسوبات کربنات کلسیم در سقف و دیوارهای آن بیانگر وجود آب در گذشته در این محوطه است. محل فعلی آب در درون غار در حدود ۵۰ متر با این محوطه فاصله دارد و سطح آن حدود چندین متر پایین تر قرار گرفته است.

امکان دسترسی به غار علیصدر از سه مسیر فراهم است:

۱- همدان لالجین به بهار که جدیدالاحداث است.

۲- از تقاطع سه راهی پایگاه هوایی نوژه (در جاده همدان به رزن)

۳- از طریق همدان به صالح آباد

غار علیصدر در ارتفاعات مساوی قیه (صخره زرد) به وجود آمده است. در این کوه دو غار دیگر به نام های سوباشی و مسرآب وجود دارد که به ترتیب ۱۱ و ۷ کیلومتر با غار علیصدر فاصله دارند به لحاظ گسترش زیاد لایه های سنگ آهک متبلور در منطقه امکان ارتباط بین غارهای مذکور با غار علیصدر وجود دارند.

شهرسازی آنلاین